

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE asupra nivelului coruptibilității proiectului

de hotărâre a Parlamentului privind anularea recensământului populației și a locuințelor desfășurat în perioada 12-25 mai 2014

I. EVALUAREA GENERALĂ A PROIECTULUI

1. Evaluarea fundamentării proiectului

1.1 Fundamentarea generală a proiectului

a. Autor al inițiativei legislative este un grup de deputați în Parlament, autor nemijlocit - deputați în Parlamentul RM, ceea ce corespunde art. 73 din Constituție și art. 47(44) din Regulamentul Parlamentului.

b. Categoria actului legislativ propus este hotărâre a Parlamentului, ceea ce corespunde art. 72 din Constituție și art.art. 6-11 din Legea privind actele legislative, nr.780-XV din 27.12.2001.

c. Scopul promovării proiectului. Proiectul hotărârii de Parlament are drept scop anularea recensământului populației și al locuințelor desfășurat în perioada 12-25 mai 2014. Astfel, potrivit art. 1 din proiectul hotărârii Parlamentului „recensământul populației și al locuințelor desfășurat în perioada 12-25 mai 2014 se declară nul și fără efecte juridice”. Autorii inserează în nota informativă unele informații, care, în opinia acestora, stau la baza elaborării proiectului prenotat.

d. Suficiența argumentării. Cu referire la necesitatea promovării proiectului, prin prisma argumentelor invocate de autori în nota informativă, menționăm următoarele.

Din start atragem atenția că procesul de efectuare a recensământului populației și al locuințelor, desfășurat în perioada 12-25 mai 2014, este unul complex.

La 26 aprilie 2012 Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Legea nr. 90 cu privire la recensământul populației și al locuințelor din Republica Moldova, lege care stabilește modul de organizare și de efectuare a recensământului populației și al locuințelor, metoda de culegere și de prelucrare a datelor obținute în cadrul acestuia.

În acest sens, în vederea executării prevederilor Legii nr. 90/2012, Guvernul Republicii Moldova adoptă Hotărârea nr. 967 din 21.12.2012 privind acțiunile de implementare a Legii nr. 90 din 26 aprilie 2012 cu privire la recensământul populației și al locuințelor din Republica Moldova în anul 2014. Hotărârea sus-menționată cuprinde Planul de acțiuni cu privire la organizarea și efectuarea recensământului populației și al locuințelor din Republica Moldova în anul 2014 și procesarea informației obținute.

Astfel, după cum se poate observa, cadrul legal național cuprinde norme juridice încheiate în

vederea desfășurării recensământului în condiții cele mai optime.

Ulterior desfășurării recensământului (colectării datelor de către recenzori de la populație), autoritățile direct implicate în procesul de recepționare și prelucrare a datelor au sarcina de a implementa uniform acțiunile cuprinse în Planul de acțiuni prevăzut de Hotărârea Guvernului nr. 967/2012. Astfel, menționăm doar câteva acțiuni primordiale ce urmează a fi întreprinse ulterior procesului de colectare a datelor – efectuarea controlului gradului de cuprindere și a calității datelor înregistrate în chestionarele de recensământ (acțiunea 21), perfectarea documentației de recensământ pentru prelucrarea automatizată și procesarea datelor (acțiunea 23), analiza și validarea datelor, elaborarea totalurilor recensământului populației și al locuințelor (acțiunea 25).

Menționăm toate acestea deoarece autorii proiectului invocă drept temei pentru promovarea proiectului faptul că în cadrul desfășurării recensământului au fost comise/depistate un șir impunător de nereguli care denaturează datele reale ale acestuia. Or, o asemenea invocare nu poate servi drept temei pentru aprobarea proiectului dat, deoarece toate informațiile prezentate în nota informativă nu sunt susținute de probe veridice care ar demonstra neregulile date. Mai mult decât atât, nu negăm faptul că ar exista anumite nereguli în procedura desfășurării recensământului, însă aceste nereguli urmează să fie raportate la întreg procesul de organizare a recensământului și să se arate în ce măsură aceste nereguli afectează totalul informației acumulate/procesate.

Astfel, în lipsa înregistrărilor oficiale a acestor încălcări în modul stabilit de către organele statului, orice informații care denotă un caracter de presupunere a comiterii unor încălcări, nu pot constitui temeiuri veridice de stopare a întregului proces de organizare și desfășurare a recensământului populației și al locuințelor. Totodată, menționăm că pentru desfășurarea acestui recensământ au fost alocate surse impunătoare din bugetul de stat.

În final vom menționa următoarele.

În cazul implementării defectuoase a unor acțiuni desfășurate în cadrul procesului de colectare a datelor în cadrul recensământului 2014, organul responsabil urmează să aplice sancțiuni factorilor responsabili de implementare. Parlamentul, Guvernul prin pârghiile sale legale ar putea convoca ședințe cu privire la situația creată în domeniu prin solicitarea rapoartelor în acest caz.

Cu referire la informațiile din nota informativă anexată la proiect (agresare a cetățenilor din partea recenzorilor, bruscări verbale și fizice; scrisori nominale de avertizare la domiciliu din partea autorităților din România; coruperea cetățenilor care au participat la recensământ) autoritățile statului urmează să se pronunțe asupra veridicității acestor informații cu întreprinderea acțiunilor legale ulterioare. Totodată, organele direct responsabile de implementarea uniformă a cadrului legal privind desfășurarea recensământului din 2014 urmează să se expună asupra faptului în ce mod și în ce măsură abaterile depistate influențează întregul proces de colectare și prelucrare a datelor recensământului populației și al locuințelor din 2014.

Astfel, în concluzie menționăm că argumentele autorilor inițiativei legislative nu dispun de acoperire justificativă și nu constituie o acțiune necesară la moment.

Astfel, în lipsa unei analize complexe, după cum s-a menționat anterior, proiectul este inoportun de a fi susținut în continuare.

1.2 Fundamentarea economico-financiară a proiectului

Implementarea proiectului nu presupune cheltuieli financiare suplimentare.

1.3 Promovarea sau prejudicierea intereselor de grup ori individuale, în lipsa unei justificări a interesului public

Analizând proiectul înaintat se va putea menționa faptul că acesta, în linii generale, este în detrimentul interesului public.

Proiectul ar putea fi susținut doar în măsura în care se demonstrează de către autoritățile statului, pe căi legale, că încălcările depistate constituie un impediment major în procesarea datelor colectate în urma desfășurării recensământului, iar în rezultat există riscul denaturării datelor recensământului.

În lipsa unor informații legale veridice, după cum s-a menționat în compartimentul „Suficiența argumentării” proiectul, la moment, este inoportun spre promovare.

2. Evaluarea compatibilității proiectului cu standarde anticorupție

În proiect nu au fost atestate incompatibilități cu standardele naționale și internaționale anticorupție și nu au fost identificate domenii în care proiectul nu satisface cerințele sau sînt în contradicție cu aceste standarde.

Asigurarea transparenței în procesul decizional. Proiectul întrunește cerințele impuse de prevederile Legii privind transparența în procesul decizional nr. 239-XVI din 13.11.2008.

II. EVALUAREA ÎN FOND A PROIECTULUI

1. Formulări lingvistice ambigui

Textul proiectului corespunde tehnicii legislative și normative, regulilor limbajului și expresiei juridice.

2. Conflicte ale normelor de drept

Nu sînt identificate conflicte ale normelor de drept, capabile să genereze coruptibilitate.

3. Norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb

Nu sînt identificate norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb, capabile să genereze coruptibilitate.

4. Discreții excesive ale autorităților publice

Nu sînt identificate discreții excesive ale autorităților publice, capabile să genereze coruptibilitate.

5. Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor persoanelor

Nu sînt identificate cerințe excesive, care să depășească cadrul rezonabil pentru realizarea drepturilor sau obligațiilor subiecților vizați.

6. Accesul limitat la informație, lipsa transparenței

Textul proiectului nu necesită a fi evaluat prin prisma accesului la informație sau asigurării transparenței.

7. Lipsa sau insuficiența mecanismelor de control

Implementarea prevederilor proiectului nu presupune aplicarea cărorva mecanisme suplimentare de control.

8. Responsabilitate și sancțiuni necorespunzătoare

Proiectul nu implică careva responsabilități și nu necesită referințe exprese la responsabilitate și sancțiunile aplicate pentru încălcarea prevederilor sale.

Expertiza a fost efectuată în temeiul Regulamentului cu privire la organizarea procesului de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, adoptat prin Hotărîrea Guvernului nr. 977 din 23.08.2006, în condițiile Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin ordinul directorului Centrului Național Anticorupție nr. 62 din 19.04.2013, de către

Vadim Curmei
inspector principal Direcția legislație și expertiză anticorupție
09 Iunie 2014

*Prezentul raport este publicat pe pagina oficială a
Centrului Național Anticorupție - www.cna.md*